

בית משפט לנוער בבית המשפט המחוזי בחיפה

ענ"א 52654-01-23 א. נ' מחלקה לשירותים חברתיים -

תיק חיצוני:

בפני כבוד השופט סארי ג'יוסי

מערערים א.

נגד

משיבים
1. מחלקה לשירותים חברתיים
2. ב.
3. לשכת רווחה עו"ס נוער

פסק-דין

1

2 ערעור על החלטת בית משפט לענייני משפחה בחיפה (כב' השופטת ה. גורביץ עובדיה), בתנ"ז 31798-
3 01-23, מיום 15.01.2023, במסגרתה הורה בית משפט קמא על מינוי אפוטרופוס-לדין עבור ד' – בתם
4 המשותפת של הצדדים.

5

6

הנסיבות הצריכות לעניין

7

8 1. בין הצדדים שבענייננו, נוהלו ומתנהלים הליכים רבים בבית משפט קמא בסוגיות הקשורות
9 לשני ילדיהם המשותפים של הצדדים, ילידי 2007 ו-2008.

10

11 2. במסגרת בקשת נזקקות לפי סעיפים 2(2) ו-6(2) לחוק הנוער, התש"ך - 1960 (להלן: "חוק
12 הנוער"), שהוגשה ביום 15.01.2023 על-ידי האגף לשירותים חברתיים של המועצה
13 האזורית...., בעניינה של ד' (להלן: "הקטינה"), ילידת 2008, צוין, כי הבקשה האמורה הוגשה
14 נוכח מצבה הנפשי המורכב של הקטינה, ובשים-לב לקונפליקט העוצמתי הנמשך בין ההורים.
15

16

3. בו ביום קבע בית משפט קמא כהאי לי שנא:

17

בית משפט לנוער בבית המשפט המחוזי בחיפה

ענ"א 52654-01-23 א. נ' מחלקה לשירותים חברתיים -

תיק חיצוני:

1 "אני מורה על מינוי אפוטרופוס לדין עבור הקטינה, זהותו תקבע
2 על ידי הלשכה לסיוע משפטי. תשומת לב ההלשכה לסיוע משפטי
3 כי בהליך הקשור מונה עו"ד בן ציון ראם כאפוטרופוס לדין.
4 ההורים והאפוטרופוס לדין יגישו עמדתם לבקשה בתוך 21
5 יום...."

טענות הצדדים בערעור

6

7
8 4. המערער מיאן להשלים עם החלטה זו, וערעורו מונח בפני.

9

10 לטענת המערער, שגה בית משפט קמא עת מינה אפוטרופוס-לדין עבור הקטינה, שעה שהיא
11 מיוצגת על-ידי בא-כוח המערער, אין היא מעוניינת כלל במינוי אפוטרופוס-לדין, וכי גם אם
12 ייקבע, כי יש למנותו, אין היא מעוניינת, כי הלה ימונה מקרב המיצגים באגף הסיוע המשפטי.
13 עוד נטען, כי החלטת המינוי ניתנה מבלי שמי מן הצדדים יבקש זאת, וכי ממילא לא ניתנה
14 לצדדים זכות לטעון לגבי המינוי האמור.

15 עוד ובנוסף נטען, כי יש לבטל את החלטת בית משפט קמא, בין היתר, הואיל ואין היא
16 מנומקת כדבעי.

17 5. לאחר שקראתי בעיון את הערעור, קבעתי מועד לשמיעתו, וכך הוריתי על הגשת תשובה בכתב.

18

19 6. באת-כוח היועצת המשפטית לממשלה, אשר ביקשה להורות על צירופה כמשיבה בערעור,
20 טענה, במסגרת תשובתה, כי יש לדחות את הערעור, בין היתר הואיל והראות [חוק הנוער](#)
21 מאפשרות לבית המשפט למנות אפוטרופוס-לדין עבור קטין, אם מוצא הוא, כי המינוי נדרש
22 לטובת הקטין ולשם שמירה על עניינו. בעניינה של הקטינה, כך נטען, נדרש לעשות כן הן
23 בשים-לב למצבה הנפשי המורכב, והן נוכח הקונפליקט ההורי העוצמתי והנמשך.

24

25 עוד נטען, כי יש לדחות את טענות המערער גם נוכח העובדה, כי בית משפט קמא מכיר היטב
26 את הצדדים, שעה שבפניו מתנהלים הליכים רבים הנוגעים לענינם, וכי בעניינה של הקטינה,
27 נדרש ביתר-שאת למנות אפוטרופוס-לדין על-מנת שקולה של הקטינה יישמע, בשים-לב
28 לקונפליקט ההורי העוצמתי והנמשך בין הצדדים.

29

30 עוד ובנוסף נטען, כי אין לקבל את טענות המערער בדבר הצורך למנות עבור הקטינה, ככל
31 שיוכרע, כי יש לעשות כן, גורם טיפולי ולא עורך-דין הואיל והקטינה טופלת על-ידי גורמים

בית משפט לנוער בבית המשפט המחוזי בחיפה

ענ"א 52654-01-23 א. נ' מחלקה לשירותים חברתיים -

תיק חיצוני:

1 מקצועיים מן התחום הנפשי. יש למנות אפוטרופוס-לדין, כך נטען, מאגף הסיוע המשפטי
2 הואיל והם מהווים גורם ניטרלי, ועוברים השתלמות מיוחדת בסוגיות רלבנטיות.
3 יוער, כי יום לפני מועד הדיון שנקבע, הגישה באת-כוח המשיבה בקשה לדחיית שעת הדיון או
4 מועדו הואיל ונטען, כי היה עיכוב בקבלת הערעור. נוכח עמדות הצדדים, ומועד הגשת בקשת
5 הדחייה, הדיון בערעור התקיים במועדו. בדיון השתתפו הצדדים בעצמם, ללא עורכי-דינם,
6 וכן נציגת היועצת המשפטית לממשלה.
7 .7. במסגרת הדיון, שהתקיים ביום 13.02.2023, חזרו הצדדים בעל-פה על כלל הטענות שנטענו
8 בכתב.
9
10 המערער הדגיש, כי בית משפט קמא לא נימק את החלטתו, וכי לו היה עושה כן, היה מוצא,
11 כי קיימות מספר חלופות לזהות האפוטרופוס-לדין, לרבות בסוגיות תחום עיסוקו המקצועי
12 של האפוטרופוס-לדין. יתרה מכך, אליבא דמערער, בית משפט קמא אף לא נתן למי מן
13 הצדדים זכות לטעון בעניין מושא הערעור. לפיכך, ביקש המערער לקבל את הערעור ולהחזיר
14 את הדיון לבית משפט קמא.
15 באת-כוח היועצת המשפטית לממשלה הדגישה, כי [סעיף 8 לחוק הנוער](#) מסמיק את בית משפט
16 קמא למנות אפוטרופוס-לדין בכל עת, ובענייננו, שעה שבית משפט קמא מכיר את הסכסוך
17 העמוק בין ההורים, ומצא, כי טובת הקטינה היא מינוי אפוטרופוס-לדין, לא היה חייב הוא
18 לקבל את עמדות הצדדים עובר להחלטת המינוי, ואל לה לערכאת הערעור להתערב בהחלטה
19 מושא הערעור.
20 המשיבה, אימה של הקטינה טענה, כי הקטינים זקוקים לאדם ניטרלי, שיעביר את המידע
21 אודותם, ולפיכך יש למנות אפוטרופוס-לדין. המשיבה התנגד להחלטתו של האפוטרופוס-לדין
22 הואיל והוא מצוי בעניינה של הקטינה.

23

24

דיון והכרעה

25

26 .8. לאחר שנתתי דעתי להחלטת בית משפט קמא, לנימוקי הערעור, לתשובת המשיבים, לרבות
27 טענותיהם בעל-פה בדיון שהתקיים בפניי ביום 13.02.2023, מסקנתי, היא, כי דין הערעור
28 להתקבל, ואפרט.

29

30 .9. [סעיף 8 לחוק הנוער](#) קובע כך:

31

בית משפט לנוער בבית המשפט המחוזי בחיפה

ענ"א 52654-01-23 א. נ' מחלקה לשירותים חברתיים -

תיק חיצוני:

- 1 "בית המשפט הדן בעניינו של קטין, רשאי, בכל עת, למנות לקטין
2 אפוטרופוס לדין, או לעניינים הנובעים מן ההליך שבפניו, אם מצא
3 כי הדבר דרוש לטובת הקטין ולשם שמירה על עניינו."
- 4 ואכן, הוראת חוק זו מאפשרת לבית משפט הדן בעניינם של קטינים שעניינם מצוי בגדרי חוק
5 זה שיקול-דעת רחב בעניין מינוי אפוטרופוס-לדין.
- 6 יחד עם זאת, אין בכך כדי לאיין את זכות הטיעון של מי מן הצדדים, ואין כל הצדקה לדלג
7 עליה. הדברים אמורים במיוחד נוכח המשמעויות העולות מן המינוי עצמו ביחס להורים
8 שהרי תפקידו של אפוטרופוס לדין לקטין הוא לייצג את טובתו בהליך המשפטי, שעה שבית
9 המשפט סבור שהדבר אינו מתאפשר באמצעות ההורים. על כן, מן הראוי כי המינוי יעשה
10 לאחר שבית המשפט ביקש את עמדתם ואפשר להם לטעון בנושא זה.
- 11 10. בנוסף, וחשובה לא פחות – חובת ההנמקה. על אף [שחוק הנוער](#), כאמור כבר לעיל, מאפשר
12 לבית משפט שיקול-דעת רחב ונרחב, אין בכך כדי לפטור אותו מחובת ההנמקה, כאשר ניתנת
13 החלטה בתיק נוער – מקל וחומר, כאשר לא ניתנה לצדדים זכות הטיעון.
14
15 אפנה לפסק-דין [ב-רמ"ש 11137-06-21 ב. נ' ב.](#) (05.08.2021), פסקה 13:
- 16
- 17 פסיקה עקבית וארוכת-שנים של בית המשפט העליון הדגישה את
18 חשיבותה של חובת ההנמקה, על נדבכיה השונים, ודומה, כי
19 במרוצת הזמן הפכה חובה זו לאחד מסימני-ההיכר של שיטת
20 המשפט הישראלי, עת דומני, כי אין צורך להכביר מילים על
21 הרציונלים המצויים בבסיסה.
22
- 23 יפים לענייננו זה דברי כב' הנשיאה, השופטת א. חיות [ב-רע"א](#)
24 [290/15 ברנד פור יו בע"מ נ' רמי לוי שיווק השקמה בע"מ](#), [פורסם
25 בנבו], 08.12.2015, פסקה 11:
- 26
- 27 "בית משפט זה עמד לא אחת על חשיבותה של חובת
28 ההנמקה ונפסק כי "כלל גדול הוא - כתוב או בלתי כתוב
29 - כי בית משפט חייב לתת נימוקים להחלטתו" ([ע"א](#)
30 [176/54 נחום נ' ועדת ערר לפי חוק הנכים \(תגמולים](#)
31 [ושיקום\)](#), תש"ט-1949, פ"ד ט 617, 635 (1955); [בג"ץ](#)

בית משפט לנוער בבית המשפט המחוזי בחיפה

ענ"א 52654-01-23 א. נ' מחלקה לשירותים חברתיים -

תיק חיצוני:

1 [7/83](#) ביארס נ' בית הדין הרבני האזורי חיפה, פ"ד לח(1)
2 673, 689 (1984); [בג"ץ 142/70](#) שפירא נ' הוועד המחוזי
3 של לשכת עורכי-הדין, ירושלים, פ"ד כה(1) 325, 334
4 (1971) וכן [רע"א 8996/04](#) עודד שכטר נ' נציגות הבית
5 המשותף ע"י שרה כץ, [פורסם בנבו] פסקה ט'
6 (21.12.2004); כן ראו: תקנות 190(ב), 192 ו-460(א)(3)
7 [לתקנות סדר הדין האזרחי](#). ההנמקה נועדה, בין היתר,
8 "לאפשר לצדדים להבין על מה מבוססת החלטתה של
9 הערכאה הדיונית וכן על-מנת לאפשר לערכאת הערעור
10 לבקר את ההחלטה" ([רע"א 6393/11](#) סולבר חצור בע"מ נ'
11 מזל עזרא [פורסם בנבו] [8.11.2011] (להלן: עניין
12 סולבר)). כמו כן משמשת ההנמקה כלי חיוני בידי השופט
13 עצמו בגיבוש החלטתו והעברת רעיונותיו בכור ההיתוך
14 של שיקול הדעת השיפוטי (אהרן ברק שיקול דעת
15 שיפוטי 46-48 (1987)). על בית המשפט לפרט את נימוקי
16 החלטתו מטעם נוסף והוא - מראית פני הדברים על-מנת
17 שלא ידבק בעשיית המשפט "אבק של שרירות" ([ע"פ](#)
18 [446/01](#) רודמן נ' מדינת ישראל, פ"ד נו(5) 25, 30 (2002)
19 והאסמכתאות שם; רות גביון "בית המשפט וחובת
20 ההנמקה" משפטים ב 89, 92 (התש"ל)) וכדבריו של
21 הנשיא לנדוי "שיפוט על פי שיקול דעת אסור לו שייחפך
22 לשיפוט שרירותי. כדי למנוע סכנה זאת אין אמצעי בדוק
23 יותר מאשר הנמקה מלאה של פסק הדין" (משה [לנדוי](#)
24 ["הלכה ושיקול דעת בעשיית משפט"](#) משפטים א 292,
25 303 (התשכ"ח-התשכ"ט))....".

26

27 על אף שככלל "יש לברך על קיצור כל עוד הוא כולל הנמקה בהירה,
28 ולא כל תיק מצדיק 'דיסרטציה'" (ר' [רע"פ 5605/11](#) כהן נ' מדינת
29 ישראל [פורסם בנבו] (31.07.2011)) אין בידי לקבל, כי בענייננו
30 נימק בית משפט קמא את החלטתו האמורה כדבעי....

31 נוכח האמור, ובשים-לב למהות ההכרעה, סבור אני, כי בענייננו
32 העדר הנימוק, בהתייחס לבקשה לגופה, מהווה פגם היורד
33 לשורשו של עניין, באופן שמצדיק את ביטול החלטתו של בית

בית משפט לנוער בבית המשפט המחוזי בחיפה

ענ"א 52654-01-23 א. נ' מחלקה לשירותים חברתיים -

תיק חיצוני:

- 1 משפט קמא, בדבר מחיקת בקשתה של המבקשת למתן צו-מניעה
2 זמני וסעדים נלווים....”
- 3
- 4 11. עוד ובנוסף, מצאתי להדגיש, כי הגם שבפני בית משפט קמא מתנהלים בעניינם של הצדדים
5 הליכים נוספים סביב סכסוך במשפחה, יש לאבחן בינם לבין הליכים המתנהלים מכוח [חוק](#)
6 [הנוער](#), ואל לו לבית משפט הדן בעניינם של צדדים במסגרת שני הליכים מעין אלו, לערב או
7 למזג ביניהם.
- 8
- 9 אפנה לדברים שכתבתי [ב-ענ"א 55917-10-21 ק. נ' המחלקה לשירותים חברתיים...ואח'](#)
10 : 24 פסקה (24.11.2021),
- 11
- 12 “בעניינינו נוהלו שני סוגים של הליכים במקביל - האחד הוא הליך
13 נזקקות, על-פי [חוק הנוער](#), במסגרתו עתרו המשיבים להוצאת
14 הקטינים ממשמורתם ומביתם של הוריהם, והאחר הוא הליך
15 משפחה, במסגרתו עתר המערער למשמורת מלאה על ילדיו
16 הקטינים.
- 17 הגם שדומני, כי אין צורך להכביר מילים על ההבדלים בין שני
18 ההליכים האמורים, מצאתי לנכון, ולא בכדי, להקדיש חלק זה של
19 פסק-דיני להבדלים אלו....
- 20 עינינו הרואות, שעל אף שטובתם של קטינים ודאגה לשמירה על
21 האינטרסים שלהם מצויה בבסיס התכליות הן של הליכי נזקקות
22 והן של הליכי משמורת בין הורים ועוברת כחוט השני בין הדינים
23 השונים, קיים שוני מהותי והכרחי בין הליכים אלו הן לעניין
24 הסעדים, הן באשר לסדרי-הדין והן בדבר ההכרעה לגופם של
25 דברים, וזאת אף בשים-לב לזהות הצדדים בכל אחד מן ההליכים
26 ולפערי-הכוחות ביניהם.
- 27 עוד יודגש, שהוראת החוק הקבועה בסעיף 6(ט), מתירה לבית
28 משפט לענייני משפחה להמשיך לדון בתיק הנוער מן השלב אליו
29 הגיע בית המשפט לנוער, אולם אין באמור, כדי לאפשר לבית
30 המשפט לענייני משפחה, לערבב בין ההליכים השונים, לבלבל בין

בית משפט לנוער בבית המשפט המחוזי בחיפה

ענ"א 52654-01-23 א. נ' מחלקה לשירותים חברתיים -

תיק חיצוני:

1 היוצרות, ולהחליף את נטלי ההוכחה המוטלים על כל אחד מן
2 הצדדים".

3

4 12. על יסוד האמור, סבור אני – וכך אני מורה – כי יש לבטל את החלטת בית משפט קמא מושא
5 ערעור זה, להחזיר את הדיון לבית משפט קמא בסוגית מינוי האפוטרופוס-לדין, על-מנת
6 שיכריע בה – כהבנתו ומנימוקיו – לאחר שיאפשר לצדדים לטעון בעניין זה בכתב בתוך
7 מועדים קצובים וקצרים ביותר, לרבות לגבי המינוי עצמו, תחום עיסוקו של האפוטרופוס-
8 לדין, כמו גם מידת התאמתו לצרכיה של הקטינה ומצבה המורכב.

9

10 בנסיבות העניין, אין צו להוצאות.

11 פיקדון שהופקד יוחזר למפקידו.

12 מותר לפרסום בהשמטת שמות הצדדים ופרטים מזהים.

13

14

15

16

17 ניתן היום, א' אדר תשפ"ג, 22 פברואר 2023, בהעדר הצדדים.

18

19 סארי ג'יוסי

20

סארי ג'יוסי, שופט

21

22

23

24

25